

Inleiding

Als achtergrondinformatie bij het kredietvoorstel voor het vervolg van de toetsing van de boezemwaterkeringen is in dit stuk kort de procesgang, zowel landelijk als bij HHSK, beschreven zoals deze tot nu toe heeft plaatsgevonden en aanvullend hoe het vervolg hiervan er naar verwachting uit zal zien.

Landelijk proces tot op heden

tot ca. 2003:

- Rijk: geen directe bemoeienis met regionale waterkeringen
- Provincie: vrij passieve rol in het kader van het algemeen toezicht; er lag al jaren een concept IPO-regeling voor normering van boezemkaden; er was slechts een richtlijn voor de stabiliteit.
- Waterschap: keur, en vanuit de Waterschapswet de verplichting tot het opstellen van een legger (ligging + vereiste hoogte) onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen. Een aantal waterschappen had hier nog geen invulling aan gegeven.

2003:

extreem droog voorjaar en droge zomer problematiek verdroogde kaden (veenkaden): augustus 2003 afschuivingen boezemkaden bij Wilnis (AGV) en tussenboezemkade Nieuw-Terbregge (HHSK)

vanaf 2003:

- Rijk:
 - NW4 > provincies en WS moeten normen ontwikkelen (versneld opgepakt)
 - studies naar de droogteproblematiek (STOWA, universiteiten etc.)
- Provincie:
 - Oktober 2006: Verordening voor de Waterkeringen in West-Nederland (normering, toetsing, rapportages, eisen aan leggers en beheersregisters etc.)
 - Juli 2007: Uitvoeringsbesluit behorende bij de verordening
 - Groene versie leidraad toetsen (naar model primaire waterkeringen)
 - Hydraulische randvoorwaarden: Promotor (berekenningsmethodiek voor maatgevende boezemwaterstanden)
 - leidraad ontwerpen regionale keringen (versterken van regionale keringen)
- Waterschappen:
 - opstellen normeringsvoorstel (eerst boezemwaterkeringen)
 - proactief bij opstellen verordening en leidraad
 - uitvoering van de toetsing

Proces bij HHSK tot op heden

- vanaf 1983 meerjarenonderhoudsprogramma onderhoud boezemkaden.
- vanaf 1998: opstellen leggers voor de regionale waterkeringen
- 2004: n.a.v. de doorbraken bij Wilnis en Terbregge inventarisatie van de veiligheidstoestand van veenkaden met behulp van een 1e versie van de in ontwikkeling zijnde Rationele Risicoanalyse dijken (RRD) methode van GeoDelft. Dit in een conservatieve methode waarbij op een snelle wijze tegen lage kosten een oordeel over de veiligheidstoestand van waterkeringen gevormd kan worden.
- 2004: no-regret maatregelen door middel van aanbrengen steunbermen van de meest risicovolle boezemkaden

- 2006: normering van de boezemkaden vastgesteld voor HHSK
- 2007: aanvang formele toetsingsproces. Op basis van uitvoeringsbesluit 2007 is de eerste globale toetsing uitgevoerd, waarvan de rapportage op 1 januari 2009 aan GS is aangeboden. Deze toetsing had voornamelijk tot doel een eerste beeld van de veiligheidssituatie te verkrijgen en ervaring op te doen met het toetsinstrumentarium zodat input voor verbetering verkregen kon worden. De globale toetsing is op een beperkt aantal toetssporen (met name hoogte en macrostabiliteit) uitgevoerd omdat het instrumentarium voor de overige sporen (o.a. kunstwerken en niet waterkerende objecten) nog niet toereikend was.
HHSK heeft zich vooral gericht op het toepassen van een eerste 'eenvoudige' methode (de inmiddels verbeterde RRD methode) om een snelle selectie te kunnen maken van dijkvakken waar gedetailleerd onderzoek nodig is. Hierdoor is voorkomen dat voor alle kadevakken duur grondonderzoek uitgevoerd moet worden.
- 2008-2009: op basis van eerste ervaringen is in samenwerking met de Provincies en de Stowa gewerkt aan het verbeteren van het toetsinstrumentarium (Leidraad toetsen op Veiligheid regionale waterkeringen).
- 2009: In ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen Provincies en Waterschappen is gewerkt aan een nieuw uitvoeringsbesluit waarin het vervolg van het proces is vastgelegd. Hierbij is bestuurlijk vastgelegd wanneer de gedetailleerde toetsing gereed moet zijn (2012) en aan welke eisen deze toetsing minimaal moet voldoen. Dit uitvoeringsbesluit is 8 december 2009 door GS van Zuid-holland vastgesteld.
- 2009: De gemaakte (bestuurlijke) afspraken zijn opgenomen in het WBP 2010-2015.
- februari 2010: aanvraag krediet gedetailleerde toetsing.

Vervolg van het proces

In het uitvoeringsbesluit 2009 zijn de volgende procesafspraken vastgelegd:

- 1 maart 2010: Provincie stelt verbeterde versie van de leidraad toetsen vast;
- 1 juli 2012: verslag gedetailleerde toetsing bij GS, met een inventarisatie van aanwezige kunstwerken en niet waterkerende objecten;
- 2012-2013: afhankelijk van toetsresultaten mogelijk voorstellen tot versterking van dan afgekeurde kadevakken;
- 2014: leidraad toetsen gaat van groen naar blauw (wordt voorschrift);
- 2015: regionale waterkeringen voldoen aan de norm;
- 1 juli 2020: verslag toetsing kunstwerken en niet-waterkerende objecten;
- 2030: kunstwerken en niet-waterkerende objecten voldoen aan de norm;

De toetsfrequentie die voor de regionale keringen is vastgesteld is 1 keer per 12 jaar. Daardoor zal de rapportage voor de tweede (complete) toetsronde voor 1 juli 2024 bij GS moeten worden aangeleverd.